

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การให้สิทธิและการบังคับชำระหนี้ด้วยเช็ค
ชื่อผู้เขียน : นางสาวกฤษณา ชัยวิเศษ
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2543

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโยภาส

การศึกษาวិจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะขอบเขตของการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการป้องกันและปราบปรามการหลบหนีหรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรโดยการควบคุมธุรกรรมการใช้เงินสด โดยวิธีจำกัดจำนวนการใช้เงินสด โดยบังคับให้มีการใช้เช็คชำระหนี้แทนเงินสด เพื่อให้มีหลักฐานปรากฏร่องรอยทางการเงินที่สามารถตรวจสอบการกระทำผิดได้ อีกทั้งให้สิทธิชำระหนี้ด้วยเช็คได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหนี้ก่อน โดยยกเว้นบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 320 เพื่อเพิ่มความสะดวกในการชำระหนี้และส่งเสริมให้มีการใช้เช็คมากขึ้น เพื่อลดปริมาณการใช้เงินสด พร้อมทั้งศึกษาหามาตรการในการแก้ปัญหาควบคุมการใช้เช็คของประเทศไทย ทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางธนาคารพาณิชย์ในการควบคุมการใช้เช็คเพื่อช่วยแก้ปัญหาการสั่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินที่มีอยู่จำนวนมาก โดยศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการควบคุมการใช้เช็คของนานาประเทศ ทั้งยังศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากมาตรการให้สิทธิและบังคับชำระหนี้ด้วยเช็คอีกด้วย

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการให้สิทธิและการบังคับชำระหนี้ด้วยเช็คโดยกำหนดจำนวนเงินที่จะต้องใช้เช็ค เพื่อช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาการฟอกเงินและการหลบหนีหรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรโดยใช้เงินสด และปัญหาการไม่ยอมรับเช็คในการชำระหนี้ของเจ้าหนี้ได้ จึงควรนำมาตรการดังกล่าวมาบัญญัติเป็นกฎหมายออกมาบังคับใช้ นอกจากนี้การจะใช้บังคับมาตรการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและบังคับใช้ให้เป็นผลสำเร็จและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่รับเช็คในการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว ทำให้ต้องแก้ไขปัญหาการส่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินให้ลดจำนวนลงหรือให้หมดไป โดยวิธีกำหนดมาตรการป้องกันและลงโทษบุคคลที่ส่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินขึ้นทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางธนาคารพาณิชย์ เพราะเหตุว่าในบางครั้งนั้นบุคคลจะพยายามหาวิธีหลีกเลี่ยงการกระทำตามกฎหมายได้ แต่จะเลี่ยงมาตรการธนาคารพาณิชย์ เครดิต ชื่อเสียง และความเชื่อถือในตัวบุคคลนั้นมิได้ โดยมาตรการดังกล่าวจะกำหนดมิให้บุคคลที่ส่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินสามารถส่งจ่ายเช็คหรือออกเช็คได้อีกภายในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวออกเช็คไปก่อความเสียหายให้แก่บุคคลอื่น ๆ จากการแก้ปัญหาดังกล่าวจะทำให้ระบบการใช้เช็คของประเทศไทยมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือและนิยมใช้กันโดยทั่วไปแทนการใช้เงินสดเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้เงินสดได้